

κοινωνίας μόνης ἐμνήσθη, οὐ μὴν καὶ λειτουργίας, ὡς τῶν προσκομιζόντων συστατικὰς μόνας γραφὰς ἐκκλησιάζειν ἐπὶ ξένης μὴ κωλυμένων.

ΑΡΙΣΤ. Ξένος ἱερεὺς δίχα συστατικῶν οὐ προσδέχεται· καὶ ἐλθὼν ἐπανακρίνεται, καὶ εἰ μὲν ὀρθοτομῶν, προσίεται· εἰ δ' οὐ, τὰ πρὸς χρείαν ἐφοδιαζόμενος ἀποπέμπεται.

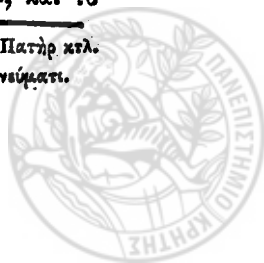
Ἄνευ συστατικῶν οὐ δεῖ ξένον ἱερέα προσδέχεσθαι· εἰ δὲ καὶ συστατικὰ ἐπιφέρηται, δέον αὐτὸν καὶ οὕτως ἐπανακρίνεσθαι. Καὶ εἰ μὲν εὐσεβὴς ἀναμφιβόλως εὐρεθῇ, προσίεσθαι τοῦτον· εἰ δ' ἀμφιβάλλεται, τὰ πρὸς διοίκησιν ἐπιχορηγεῖσθαι αὐτῷ, καὶ ἀποπέμπεσθαι.

Κ α ν ὶ ν Λ Δ'.

Τοὺς ἐπισκόπους ἐκάστου ἔθνους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν, καὶ μηδὲν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης· ἐκεῖνα (1) δὲ μόνον πράττειν ἕκαστον, ὅσα τῇ αὐτοῦ παροικίᾳ ἐπιβάλλει, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις. Ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνος ἄνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖτω τι. Οὕτω γὰρ ὁμόνοια ἔσται, καὶ δοξασθήσεται ὁ Θεός, διὰ Κυρίου, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι· ὁ Πατὴρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα (2).

ΖΩΝΑΡ. Ὡς περ τὰ σώματα, μὴ τὴν οἰκίαν ἐνέργειαν ὑγιᾶ σωζούσης τῆς κεφαλῆς, πλημμελῶς κινοῦνται, ἢ καὶ ἄχρηστά εἰσι παντελῶς, οὕτω καὶ τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὁ πρωτεύων τούτου, καὶ τάξιν πληρῶν κεφαλῆς, ἐπὶ τῆς οἰκείας διατηροῖτο τιμῆς, ἀτάκτως καὶ πλημμελῶς κινήθησεται. Διὰ τοῦτο ὁ παρὼν κανὼν τοὺς ἐκάστης ἐπαρχίας πρώτους ἐπισκόπους, τοὺς τῶν μητροπόλεων δηλονότι ἀρχιερεῖς, κεφαλὴν ἡγεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπισκόπων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας κελεύει, καὶ χωρὶς ἐκείνων μηδὲν ποιεῖν, ὃ εἰς κοινὴν ἀφορᾷ τῆς ἐκκλησίας κατὰστασιν, οἷον ζητήσεις δογματικὰς, οἰκονομίας περὶ σφαλμάτων κοινῶν, καταστάσεις ἀρχιερέων, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἀλλὰ περὶ τούτων ἐκεῖνω συνιόντας συνδιασκέπτεσθαι, καὶ τὸ

(1) Βουερ. Ἐ. Χ. Τρ. Σ. Ρ. — τὸ, ἐκεῖνα οὐ κείται ἐν Π. — (2) ὁ Πατὴρ καὶ οὐ κείνται παρὰ Βρ. — οὐδ' ἐν Σ. Ρ. τὸ, ὁ Θεὸς διὰ Κυρίου ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

πᾶσιν ἄριστον δόξαν ψηφίζεσθαι. Ἐκαστον δὲ τὰς τῆς οἰκείας (1) ἐκκλησίας διοικήσεις, καὶ τῶν ὑποκειμένων αὐταῖς χωρῶν, πράττειν ἰδιαζόντως καθ' ἑαυτούς. Πλὴν ἀλλ' οὐδὲ τῷ πρώτῳ ἐπισκόπῳ παραχωρεῖ, τῇ τιμῇ καταχρώμενον, εἰς δυσναστεῖαν ταύτην ἀμείβειν, καὶ ἐνθυθεντεῖν, καὶ χωρὶς γνώμης κοινῆς τῶν οἰκείων συλλειτουργῶν ποιεῖν τι τῶν εἰρημένων, ἢ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς· βούλεται γὰρ ὁμονοεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ συνδεδέσθαι τῷ τῆς ἀγάπης δεσμῷ, καὶ ὑπόδειγμα πρὸς ἀγάπην τε, καὶ ὁμόνοιαν τοῖς ὑπ' αὐτοὺς εἶναι κλήροις τε, καὶ τοῖς πλήθεσιν· ἴν' οὕτω δοξάζεται ὁ Θεὸς, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν τὴν λέγουσαν, λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Δοξασθήσεται δὲ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Κυρίου, ὡς ἐκείνου τὸ ὄνομα αὐτοῦ φανερώσαντος τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὴν ἀγάπην νομοθετήσαντος· ἐν ἀγίῳ δὲ δοξασθήσεται Πνεύματι· διὰ τούτου γὰρ οἱ Ἀπόστολοι ἐσοφίσθησαν, καὶ τὰ ἔθνη ἐδίδαξαν.

ΒΑΛΣ. Τάξις συνέχει πάντα καὶ τὰ οὐράνια, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπίγεια· ὅθεν καὶ ὁ παρὼν κανὼν διορίζεται τιμαῖσθαι τοὺς χειροτονήσαντας ὑπὸ τῶν χειροτονηθέντων· οὗτοι γὰρ εἰσι πρῶτοι, καὶ κεφαλαὶ αὐτῶν· διὸ καὶ ὠρίσθη κατὰ κοινὴν γνώμην, τὰ ἐπέκεινα τῆς διοικήσεως τῶν ἀνηκόντων ἐκάστη παροικία, εἰς ἐκκλησιαστικὴν κατὰστασιν ἀποβλέποντα, καὶ περιττὰ λογιζόμενα, μὴ γίνεσθαι χωρὶς γνώμης τῶν πρώτων. Καὶ αὐτῷ δὲ τῷ πρώτῳ τοιοῦτόν τι ποιεῖν ἄνευ γνώμης τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ οὐκ ἐνεδόθη· οὕτω γὰρ, φησιν, ἢ κατὰ Θεὸν ὁμόνοια καὶ ἀγάπη συντηρηθήσεται μέσον αὐτῶν· καὶ ἡ μὲν ἐρμηνεία τοῦ κανόνος τοιαύτη. Εἰπέ δὲ, χάριν τῶν περιττῶν, ὅτι πολλαὶ πόλεις διὰ τὴν τῶν ἐθνῶν ἐπιδρομὴν ἀνεπισκόπητοι μένουσαι κατὰ λόγον οἰκονομίας ἐπισκόποις ἐτέροις προσανατίθενται. Εἰ γοῦν ὁ πρῶτος, ὑφ' ὃν αὐταὶ τελοῦσι, δίχα γνώμης τῶν συλλειτουργῶν αὐτοῦ τὴν ἀνάθεσιν τούτων ποιήσει, αἰτιαθήσεται. Τοιαῦτά εἰσι τὰ περιττά, καὶ περὶ τούτων ὁ κανὼν

(1) X. Tr. K. — ἰδίας Βουλ.

διορίζεται. Τὸ δὲ μὴ πράττειν τι τὸν πρῶτον ἄνευ τῆς γνώμης τῶν ἐπισκόπων αὐτοῦ, μὴ εἴπῃς νοεῖσθαι εἰς ἅπαντα τὰ παρὰ τούτου γίνεσθαι μέλλοντα, ἀλλὰ εἰς μόνα τὰ περιττά. Εἰ γὰρ τοῦτο εἴπῃς, ὑποβιβασθήσεται ὁ χειροτονῶν τοῦ χειροτονουμένου ὡς τούτου μὲν κωλυθέντος παντάπασιν ποιεῖν τι δίχα γνώμης τῶν ὑπ' αὐτὸν, ἐκείνων δὲ δεομένων τῆς τοῦ πρώτου παρουσίας εἰς μόνα τὰ περιττά ὑπερ ἥτοπον.

ΑΡΙΣΤ. Δίχα τοῦ πρώτου αὐτῶν ποιοῦσιν οὐδὲν οἱ ἐπίσκοποι, εἰμὴ τὰ τῆς παροικίας αὐτοῦ ἕκαστος· καὶ ὁ πρῶτος ἄτερ ἐκείνων οὐδὲν, διὰ τὴν ὀφειλομένην ὁμόνοιαν.

Οὔτε οἱ ἐπίσκοποι, οὔτε οἱ μητροπολίται παρὰ γνώμην τοῦ αὐτῶν πρώτου ὀφείλουσιν τι περιττὸν πράττειν, οἷον ἐπισκόπους ψηφίζεσθαι, περὶ δογμάτων νέων ζητεῖν, ἢ ἐκποιήσεις ἐκκλησιαστικῶν τινων ποιεῖσθαι, εἰ μὴ τὰ ἐπιβάλλοντα τῇ ἐκάστου παροικίᾳ, καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὸν χώραις. Ἀλλ' οὐδὲ ὁ πρῶτος ἄνευ γνώμης αὐτῶν δύναται τι τοιοῦτον ποιεῖν· οὕτω δὲ καὶ ὁ τῆς ὁμονοίας ὕψος τηρηθήσεται.

Κ α ν ὦ ν ΑΕ'.

Ἐπίσκοπον μὴ τολμᾶν ἔξω τῶν ἑαυτοῦ ὄρων χειροτονίας ποιεῖσθαι, εἰς τὰς μὴ ὑποκειμένας αὐτῷ πόλεις, καὶ χώρας· εἰ δὲ ἐλεγχθῇ τοῦτο πεποικῶς, παρὰ τὴν τῶν κατεχόντων τὰς πόλεις ἐκείνας, ἢ τὰς χώρας, γνώμην, καθαιρεῖσθω καὶ αὐτός, καὶ οὕς ἐχειροτόνησεν.

ΖΩΝΑΡ. Καὶ οὗτος ὁ κανὼν πρὸς τὴν συντήρησιν τῆς ὁμονοίας, καὶ τῆς εὐταξίας ἐκτέθειται· καὶ οὐδένα παραχωρεῖ εἰς ἑτέρου ἐνορίαν ἀπιόντα χειροτονεῖν ἄνευ γνώμης καὶ παραχώρησης τοῦ τῆς χώρας ἐκείνης ἀρχιερέως. Οὐδὲ γὰρ αὐτῷ τῷ μητροπολίτῃ τῆς ἐπαρχίας ἔξεστιν εἰς ἐνορίαν τινὸς τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπων ἀπιέναι, καὶ τελεῖν ἀρχιερατικόν τι προνόμιον· καθαιρεῖσθαι γὰρ προστάττει τὸν οὕτω χειροτονήσαντα, καὶ αὐτὸν τὸν καχειροτονημένον. Καὶ ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ σύνοδος τοῦτο (ΤΟΜ. Β').